

4734 sayılı Yasa'ya göre ihale edilerek sözleşmeye bağlanan İnşaat Yapım İşinde, davalı idare tarafından sözleşme hükümlerine uygun hareket edilmediğinden bahisle, davacıların murisi tarafından sözleşmenin tek taraflı olarak feshi sonrasında, fesih nedeniyle meydana geldiği iddia olunan zararların davalı idareden tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO :
2015 / 727
KARAR NO : 2015
/ 729
KARAR TR : 26.10.2015

ÖZET : 4734 sayılı Yasa'ya göre ihale edilerek sözleşmeye bağlanan İnşaat Yapım İşinde, davalı idare tarafından sözleşme hükümlerine uygun hareket edilmediğinden bahisle, davacıların murisi tarafından sözleşmenin tek taraflı olarak feshi sonrasında, fesih nedeniyle meydana geldiği iddia olunan zararların davalı idareden tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : İ.Ü. (Adli Yargıda)

1-G.Ü. (İdari Yargıda)

2-T.Z.Ü. (İdari Yargıda)

3-Ş.Z.Ü. (İdari Yargıda)

4-M.K.Ü. (İdari Yargıda)

Vekili : Av. U.Y.

Davalı : İzmir DSİ 2.Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Manisa DSİ 22.Şube Müdürlüğüne

izafeten DSİ Genel

Müdürlüğü

Vekilleri : Av. M.E. A.& Av. S.D. (Adli Yargıda)

Av. A.A. S.

(Adli Yargıda)

O L A Y : Davacılar vekili dava dilekçesinde; "Müvekkil ile davalı İdare arasında 15.10.2010 tarihinde Manisa ili Ahmetli İlçe merkezinde bulunan Ahmetli çayı taşkın koruma inşaatı sözleşmesi imzalanmıştır.

Müvekkil sözleşmeye uygun olarak işe başlamış ve işin % 80'lik bölümünü tamamlamıştır. Müvekkil işe devam edebilmek için davalı İdareye birçok kez sözlü ve yazılı başvuruda bulunmasına rağmen davalı İdare bahse konu Ahmetli çayı etrafındaki 3. Şahıslara ait taşınmazların kamulaştırma işlemini gerçekleştirilmediği için hukuken müvekkilin geriye kalan işi yapması fiilen ortadan kalkmıştır. Kamulaştırma yapılmaması nedeniyle davalı idarenin kusurlu olduğu aşikârdır. Sözleşmede belirtilen 450 günlük süre içerisinde davalı idarece yer teslimi de yapılmamıştır.

Davalı İdare, Ahmetli Çayı Taşkın Koruma projesi içerisinde kalan taşınmazların kamulaştırmasını yapmaması, projeye dayalı yer teslimini gerçekleştirmemesi, Davalı idarenin talebi ile yapılan işlerin bedelinin ödenmemesi ve yatırılan teminatın iadesi konularını içerir İzmir 25 Noterliğinin 28.12.2011 tarih 35450 yevmiye numarası ile ihtar çekilmiş ve sözleşme tek taraflı olarak feshedilmiştir. Ek-1

Müvekkil tarafından Sözleşmede belirtilen ö2.poz ile Barbaros Mah. Kurudere mevkiinde yaptırılan L=152,92 metre olarak yapılan beton kanalda sözleşme ve projede yer almadığı halde Davalı idarenin talimatı ile işin yapılması için 10 ton demir ve işçilik bedeli olarak toplam 20000 TL ek harcama yapılmıştır. Ayrıca Sözleşmede belirtilen 03.pozda Ahmetli çayı üzerinde b=8.00 metre L=2x10 metre h:3.50 ebatlarında 2

adet iki açıklıklı köprü yapılmış ve projede köprü ayaklarının kargir olması gerekirken Davalı idarenin talimatı ile beton kullanmak suretiyle her iki köprüde 4 ayak yapılmış ve ayakların birinin maliyeti 7.500,00 TL olup her iki köprünün 4 ayağının toplam maliyeti 30.000,00 TL'ye tekabül etmiştir. Müvekkil tarafından yapılan işler zeminde mevcut olup keşif yapılması halinde yapılan işlerin maliyeti ve yapılıp yapılmadığı tespit edilebilecektir.

Müvekkili tarafından sözleşme gereğince yatırılan 40.000.00 TL teminat Davalı idarenin sözleşme koşullarım yerine getirmeyerek (Ahmetli çayı Taşkın koruma inşaatı projesi dahilinde bulunan taşınmazların kamulaştırmasının yapılması) ağır kusurlu olması nedeniyle teminatın iadesini de talep etme zarureti bulunmaktadır.

Yukarıda izah ettiğimiz nedenlerle dava açma gereği hâsıl olmuştur.

SONUÇ VE İSTEM:

Yukarıda izah ettiğimiz nedenlerle;

7 nolu hak ediş sonrasında ödemesi yapılmayan 2. Nolu köprü imalatından kaynaklı 17.000.00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek ticari faizi ile tahsilini,

Dilekçemizin 3. maddesinde bahsedilen işlerin yapılması nedeniyle şimdilik 3.000,00 TL belirsiz alacağın dava tarihinden itibaren işleyecek ticari faiz ile tahsilini,

15.10.2010 tarihli sözleşme ile yatırılan 40.000.00 TL kesin teminatın idarenin kusurlu olması nedeniyle iadesini.

Yargılama gideri ve ücreti vekâletin davalı taraf üzerinde bırakılmasına karar verilmesini saygı arz ve talep olunur." demek suretiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Turgutlu 1. Asliye Hukuk Mahkemesi: 12.11.2013 gün ve E:2013/194, K:2013/443 sayılı kararında

özetle;“Davanın,davalının 3.kişilere ait taşınmazların kamulaştırma işlemini gerçekleştirememesinden dolayı davacının sözleşme şartlarını yerine getirememesinden sözleşmeyi tek tarafları feshetmesi ve sözleşme gereğinin yerine getirilirken davalı idarenin sözleşme dışındaki talimatları gereğince davacının yapmış olduğu harcamaların tahsiline ilişkin olduğu görülmektedir. Davacı ile idare arasında hizmet alımına ilişkin ihale yapılmıştır. Davacı taraf ihale sonrası işlerin yapılabilmesi için idare tarafından yapılması gereken kamulaştırma işlemlerinin yapılmadığından bahisle söz konusu davayı açmıştır. İhale sözleşmesi bütün halinde incelendiğinde davacının iddiaları konusunda yargılamayı yapmakla görevli mahkeme idare mahkemesidir.” şeklindeki gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili 27.02.2015 tarihli dilekçe ile dosyanın Manisa Nöbetçi İdare Mahkemesine gönderilmesini talep etmiş, bu aşamadan sonra dosya Manisa 1. İdare Mahkemesinin 2015/322 Esas sırasına kaydedilmiştir.

Manisa 1.İdare Mahkemesi: 26.03.2015 gün ve E:2015/322, K:2015/282 sayılı kararı ile özetle; “2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun idari davaların açılmasını düzenleyen 3.maddesinde; idari davaların Danıştay, idare Mahkemesi ve Vergi Mahkemesi Başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılacağı, davaya konu olan idari işlemin yazılı bildirim tarihinin gösterileceği, davanın konusu ve sebepleri ile dayandığı delillerin, dava konusu kararın ve belgelerin asılları veya örneklerinin dava dilekçesine ekleneceği, dilekçeler ile bunlara ekli evrak örneklerinin karşı taraf sayısından bir fazla olacağı. 15/1-d bendinde, yasanın 14/3-g maddesinde yazılı halde otuz gün içinde 3 ve 5. maddelere uygun şekilde yeniden düzenlemek veya noksanları tamamlanmak üzere dilekçenin reddedileceği, 15/5. fıkrasında, “1. fıkranın (d) bendine göre dilekçenin reddedilmesi üzerine, yeniden verilen dilekçelerde aynı yanlışlıklar yapıldığı takdirde dava reddedilir” kuralına yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un 9/1. maddesinde "Çözömlenmesi Danıştay'ın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli ve askeri yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu husustaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştay'a, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir." hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden; Turgutlu 1. Asliye Hukuk Mahkemesine hitaben düzenlenen dava dilekçesinin 2577 sayılı Yasa'nın 3. maddesinde belirtilen usulle düzenlenmediği göröldüğünden, davanın anılan madde hükümlerine uygun olarak düzenlenecek bir dilekçeyle Mahkememizde yenilenmesi gerekmekte olup, Turgutlu 1. Asliye Hukuk Mahkemesine hitaben yazılan dava dilekçesinin bu haliyle kabulüne olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15 inci maddesinin l/d bendi uyarınca, bu kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren 30 gün içinde yukarıda belirtilen noksanlıklar da tamamlanarak usulüne uygun biçimde düzenlenecek karşı taraf sayısından bir fazla sayıda örnek dilekçe ile yeniden dava açılabilmek üzere, dilekçenin reddine; yeniden açılacak dava için ayrıca harç alınmayacağıının ve yeniden verilen dilekçelerde aynı yanlışlıklar yapıldığı takdirde davanın reddine karar verileceğinin davacıya bildirilmesine," şeklinde karar vermiştir.

Davacılar vekili, Müvekkili İ.Ü.'in dava devam ederken 02.04.2015 tarihinde vefat ettiğinden dolayı mirasçılarını adına işbu davayı süresi içerisinde aynı istemle bu kez idari yargı yerinde açmıştır.

Manisa 1. İdare Mahkemesi: 29.07.2015 gün ve E:2015/575 sayılı özetle; "sözleşmenin, davalı idarenin yükümlölüklerini yerine getirmediği ileri sürölerek, davacıların miras bırakanı tarafından tek taraflı olarak feshedilmesi sonrası sözleşmenin

uygulanmasından kaynaklanan maddi zararın tazmini istemiyle açılan davada, uyuşmazlığın görülmesi ve çözümlenmesi görevinin adli yargı yerlerine ait olduğu açıktır.” demek suretiyle 2247 sayılı Kanunun 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 26.10.2015 günlü toplantısında:

1-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının, son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, DSİ 2. Bölge Müdürlüğü tarafından 16.09.2010 tarihinde davacıların miras bırakanına ihale edilen ve 15.10.2010 tarihinde taraflar arasında sözleşmesi akdedilen Manisa – Ahmetli İlçe Merkezinin Ahmetli Çayı Taşkın Koruma İnşaatı adlı işe ilişkin sözleşmenin, davalının 3.kişilere ait

taşınmazların kamulaştırma işlemini gerçekleştirememesinden dolayı davacıların miras bırakanı tarafından sözleşme şartlarının yerine getirilmediği iddiası ile feshi ile, 7 nolu hak ediş sonrasında ödemesi yapılmayan 2. Nolu köprü imalatından kaynaklı 17.000.00 TL'nin faizi ile birlikte, işlerin yapılması nedeniyle şimdilik 3.000,00 TL belirsiz alacağın faizi ile birlikte, 15.10.2010 tarihli sözleşme ile yatırılan 40.000.00 TL kesin teminatın davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; DSİ 2. Bölge Müdürlüğü tarafından 4734 sayılı Yasa'ya göre ihalesi yapılan Manisa – Ahmetli İlçe Merkezinin Ahmetli Çayı Taşkın Koruma İnşaatı adlı işin ihalesini davacıların miras bırakanı kazanmış olup, taraflar arasında bu işin 12.01.2012 tarihinde bitirileceğine dair 15.10.2010 tarihinde sözleşme akdedilmiştir. Sözleşme akdedildikten sonra davalının 3.kişilere ait taşınmazların kamulaştırma işlemini gerçekleştiremediği iddia edilerek, sözleşme şartları yerine getirilmediğinden bahisle davacıların miras bırakanı tarafından sözleşme tek taraflı olarak feshedilmiş ve hak ediş sonrasında ödemesi yapılmayan köprü imalatından kaynaklı 17.000.00 TL'nin faizi ile birlikte, işlerin yapılması nedeniyle şimdilik 3.000,00 TL belirsiz alacağın faizi ile birlikte, 15.10.2010 tarihli sözleşme ile yatırılan 40.000.00 TL kesin teminatın davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle uyuşmazlığa konu davanın açıldığı anlaşılmıştır.

04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1.maddesinde; "Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir." denilmiştir.

"Kapsam" başlıklı 2. maddesinde de; "Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu

Kanun hükümlerine göre yürütülür:

1. a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler,
2. b) Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri,
3. c) Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (mesleki kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar,
4. d) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler,
5. e) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları şirketlerin yapımihaleleri

Ancak, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bu Fonun hisselerine kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankalar, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ve bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları şirketler ((e) bendinde belirtilen yapımihaleleri hariç) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır." denilmiştir.

05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; "Bu Kanun, Kamu İhale Kanununa tabi kurum ve kuruluşlar tarafından söz konusu

Kanun hükümlerine göre yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmeleri kapsar." denilmiş, "İlkeler" başlıklı 4.maddenin 3.fıkrasında; "...Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülöklere sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur." denilmiştir.

Belirtilen yasal düzenlemeler çerçevesinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun kamu hukukunu ilgilendiren yasalar olması nedeniyle, sözleşme aşamasına kadar yasaya dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idari yargı yerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerekmekte ise de, sözleşme yapıldıktan sonra tesis edilse bile sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanmayan, sözleşmeden doğan bir hak veya alacağın takibi niteliğini taşımayan, idarenin kamu gücüne dayanarak ve tek yanlı olarak tesis ettiği idarî işlemlerin iptali istemiyle açılan veya bu nitelikteki idarî işlemler nedeniyle doğan tazminat istemleri nedeniyle açılan davaların da idarî yargı yerinde görülüp çözümlenmesi gerektiği tartışmasızdır.

İdari sözleşmeler, idarelerin tek yanlı, kamusal yetkiye dayanarak, kamu hizmetinin gereklerinin yerine getirilmesi için kamu yararı amacı ile taraflar arasında akdedilen ve idareye üstün hak ve yetkiler veren, gerektiğinde tek yanlı değişiklik ve fesih yetkisini de idareye tanıyan nitelikte sözleşmelerdir. Kamu idarelerinin özel hukuk alanında akdettikleri sözleşmelerin ise; idari sözleşme niteliği taşımayıp, özel hukuk kurallarına göre düzenlendiği kuşkusuzdur.

Öte yandan, idarelerce mal veya hizmet alımı için ihaleye

çıkılması safhasında ihalenin sonuçlanıp kesinleşmesine kadar geçen aşamada tesis edilen işlemlerin idari nitelikte olduğu kabul edilmekte ve bu aşamada ortaya çıkan anlaşmazlıkların çözümünün idari yargı yerlerine, ihalenin kesinleşmesi ve sözleşmenin akdedilmesinden sonraki aşamada idare ile yüklenici arasındaki sözleşmenin uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünün ise özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerlerine ait olduğunda kuşku bulunmamaktadır.

Somut olayda, davalı idarece özleşmeye aykırı hareket edildiği iddiasıyla, davacıların miras bırakanı tarafından sözleşmenin tek taraflı olarak feshedildiği, hak ediş sonrasında ödemesi yapılmayan köprü imalatından kaynaklı 17.000.00 TL'nin faizi ile birlikte, işlerin yapılması nedeniyle şimdilik 3.000,00 TL belirsiz alacağın faizi ile birlikte, 15.10.2010 tarihli sözleşme ile yatırılan 40.000.00 TL kesin teminatın davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle uyuşmazlığa konu davanın açıldığı anlaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Manisa 1.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Turgutlu 1. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Manisa 1.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Turgutlu 1.Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 12.11.2013 gün ve E:2013/194, K:2013/443 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.10.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Serdar ÖZGÜLDÜR	Üye Ali ÇOLAK	Üye Yusuf Ziyaattin CENİK	Üye Alaittin Ali ÖĞÜŞ
	Üye Süleyman Hilmi AYDIN	Üye Mehmet AKBULUT	Üye Yüksel DOĞAN